Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 147 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 2, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 2-го СЕРПНЯ 1997 р. Ч. 147 РІК CIV.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗМІНИ В УРЯДІ УКРАЇНИ

Київ(Р. Р.). — „Урядовий Кур'єр" продовжує інформувати про нові призначення в Кабінеті Міністрів України.

Постановою прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка Олену Губіну призначено пресовим секретарем прем'єр-міністра України. Раніше вона очолювала відділ політики в редакції газети „Молодь України".

Президент України Леонід Кучма підписав серію указів згідно з якими: Анатолія Толстоухова, який був заступником мі-ністра Кабінету Міністрів, призначено міністром Кабінету Міністрів України, Валерія Мазура призначено першим заступником міністра промислової політики України, Олега Петрова — заступником міністра Кабінету Міністрів, Михайла Кушнеренка призначено головою Херсонської державної адміністрації.

Геннадія Удовенка призначено міністром закордонних справ України, Сергія Осику — міністром зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі. Валерія Кальченка — міністром з питань надзвичайних ситуацій та захисту від наслідків катастрофи в Чорнобилі, Володимира Семиноженка — міністром науки та технологій, Олександра Осауленка — головою Державного комітету статистики, створеного на базі зліквідованого Міністерства Статистики. Юрія Єханурова призначено головою Державного комітету розвитку підприємництва, якому підпорядковано і Ліцензійну палату України. Валерія Самоплавського призначено головою Державного комітету лісового господарства, створеного на базі зліквідованого Міністерства Лісового Господарства.

(Закінчення на стор. 3)

Обмірковують передчасне припинення уповноважень парляменту України

Київ(Р. Р.). — Тут 31-го липня газета „Кієвскіє Вєдомості" з посиленням на голову Адміністрації Президента Євгена Кушнарьова, повідомила, що Леонід Кучма спільно з працівниками президентської Адміністрації, вивчає можливість використанням Президентом права на розв'язання Верховної Ради, якщо 28-го серпня депутати не зможуть зібрати кворум для проведення пленарного засідання.

Президент Кучма має намір серйозно обмежити пільги для парляментаристів, вважаючи їх неспівмірними. Саме це, на думку Кушнарьова, надихає багато кого стати не ким іншим, а саме депутатом.

За словами Є. Кушнарьова, Президент поїхав у Крим не для відпочинку, а для праці в інших умовах. Зокрема, він продовжить консультації щодо завершення формування Кабінету Міністрів.

На запитання щодо „полівішання" Кабінету Міністрів, Є. Кушнарьов відповів, що він є іншої думки, оскільки в Уряді покищо є лише два члени Народно-Демократичної Партії та два представники Аграрної Партії України. Щоправда, п'ятьох міністрів ще не призначено та все ж пошук „полівішання" він вважає пошуком сенсацій.

Сирія погрожує Ізраїлеві

Дамаск, Сирія. — Сирійська урядова газета „Аль-Баас", покликуючись на висловлювання начальника генерального штабу збройних сил країни генерала Гекмата Шегабі, повідомила, що Сирія відновить свій суверенітет над Ґолянськими пагорбами силою, якщо Ізраїль на це не погодиться у висліді політичних переговорів.

„Сирія ніколи не віддасть ані кроку своєї землі, і наша армія кожну хвилину готова виконати свій священний обов'язок та повернути наш суверенітет над Ґолянами",— запевнив генерал Г. Шегабі. Він висловив певність, нібито „Ізраїль боїться сирійської армії, бо здає собі справу з того, які тяжкі жертви чекають його у випадку збройного конфлікту".

Водночас сирійський генерал підкреслив, що Сирія „відкине будь-який мирний варіянт, якщо він не передбачатиме повернення їй Ґолянських пагорбів", окупованих Ізраїлем від часу війни 1967 року.

Гамас готує нові криваві акції

Єрусалим, Ізраїль. — Після двох вибухів бомб на єрусалимському ринку, у висліді яких, згідно з уточненими даними, загинуло 15 осіб і поранено майже 200, ізраїльска поліція заарештувала 28 арабів, запідозрених у зв'язках з екстремістичними мусулманськими організаціями.

Відразу після цього арешту Гамас, найбільш радикальна ісламська група, запевнила, що в найближчий час в Ізраїлі знову пролунають смертоносні вибухи, якщо арештованих арабів негайно не буде звільнено.

Дейвид Бар-Ілян, дорадник ізраїльского прем'єр-міністра, повідомив про рішення уряду ввести військо на територію Палестинської автономії, якщо виникне потреба збройної боротьби з мусулманськими терористами. Це рішення Ізраїля палестинська сторона потрактувала „проглошенням війни".

Згідно з палестинсько-ізраїльськими мирними домовленнями, Ізраїль передав під управління Палестинської автономії смугу Ґази і частину західнього берега річки Йордан.

В. Дурдинець очолив Національне Бюро Розслідувань

Київ. — 30-го липня Президент Леонід Кучма призначив головою новоствореного Національного Бюро Розслідувань одного з найбільш досвідчених політиків — Василя Дурдинця, повідомили засоби масової інформації.

Згідно з УНІАР, про своє рішення Л. Кучма заявив в інтерв'ю українському телебаченню перед відлетом на тритижневі вакації до Криму. Наступного дня, за повідомленням агентства Ройтерс, речник Президента сказав, що В. Дурдинець покине становище першого віцепрем'єра, яке він займав до призначення.

В. Дурдинець здобув непогану репутацію за час свого перебування на високих урядових постах як при Кучмі, так і при його попередникові Леонідові Кравчукові. Це, мабуть, послужило критерієм для його призначення головою бюро, створеного для боротьби з корупцією і організованою злочинністю. Л. Кучма хоче показати західнім урядам, що в Україні серйозно беруться за викорінення хабарництва.

Речник Президента заявив, що призначення В. Дурдинця здійснено у рамках формування нового Уряду, яке почалося після приходу на пост прем'єра Валерія Пустовойтенка.

За словами речника, Л. Кучма також затвердив Юрія Костенка міністром довкілля. Ю. Костенко, як відомо, очолює українську делеґацію на переговорах з „Великою сімкою" щодо закриття Чорнобильскої АЕС. Президент перемістив також Анатолія Мінченка з посту державного міністра з питань енерґетики на пост голови Державного комітету матеріяльних ресурсів.

Л. Кучма має призначити ще кількох міністрів, включно з міністрами транспорту, юстиції, інформації і з питань молоді та сім'ї. Не призначені ще голови Служби Безпеки України і Національного бюра реконструкції та розвитку, яке займається чужоземними інвестиціями.

На Союзівці відбудеться кабаретовий виступ Олі Ходоби-Фриз

Союзівка (Г. Колесса). — Тут в серії концертів літнього сезону у суботу, 9-го серпня, відбудеться концерт української співачки легкого жанру Олі Ходоби-Фриз.

Названий „Кабареве-в'ю", цей концерт стане першим сольовим виступом О. Х.-Фриз на Союзівці з повним вокально-інструментальним ансамблем. Їй акомпанюватимуть Андрій Стасів (фортепіян), Крис Ходоба (спів та ударні інструменти), Юрій Стасів (гітара), Ник Ходоба (контрабас) та Кефин Рот (барабан).

Звучатимуть пісні з репертуару співачки різних періодів, в тому з її звукових альбомів, українські пісні, а також кабаретові твори в стилі поп і джаз.

Концерт відбудеться у залі „Веселка", початок о год. 8:30 вечора.

О. Ходоба-Фриз

Від п'ятниці до неділі, 8-10-го серпня, у Головному будинку оселі проходитиме виставка кераміки Дарії Ганушевської.

Після вищезгаданого концерту у суботу, 9-го серпня, на Союзівці відбудеться забава; гратиме ансамбль „Луна".

В Україні

(З інформацій УНІАР)

„ПОЛІВІШАННЯ" ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

КИЇВ. — Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл, коментуючи перші призначення в Уряді, сказав, що „вони свідчать про значне полівішання Кабінету Міністрів". Про лівий ухил, на його думку, свідчить той факт, що, призначаючи міністрів, В. Пустовойтенко, попри обіцянки, обмежився консультаціями тільки з Народно-Демократичною Партією та лівими силами і цілком зіґнорував демократичні сили, зокрема НРУ. В Уряді, на думку В. Чорновола, формується коаліція НДП та соціялістів, модель якої вже підготував Анатолій Матвієнко у Вінницькій області". „Такий Уряд не здатний поліпшити ситуацію в Україні, а обіцянка прем'єра погасити 4-більйоновий борг із заробітків і пенсій до кінця року є просто нереальною", — вважає В. Чорновіл.

ПІДРАХОВУЮТЬ ВТРАТИ

ЛУГАНСЬКЕ. — Пресова служба Адміністрації Президента оприлюднила заяву з протестом проти інформації Телевізійної служби новин та „недостовірности і тенденційности" відображення подій, пов'язаних з акцією протесту шахтарів „Краснодонвугілля". Насправді, сказано в заяві, керівники области перед пікетуванням зустрічалися з шахтарями і такі зустрічі відбуваються щоденно. На вимогу шахтарів, Владислава Городівського звільнено з посту генерального директора компанії „Краснодонвугілля". Крім того, під час акції протесту ніхто не оголошував голодівки. У заяві пресової служби сказано, що держава сьогодні не може виплатити шахтарям борг, який досяг 93 млн. грн., оскільки саме таку суму виділяється щомісяця на підтримку всієї вугільної галузі. Гірники краснодонських шахт цього року страйкували 145 днів, в тезультаті чого втрати у видобутку вугілля становлять 153,000 тонн.

А. СЕРДЮК ОБІЦЯЄ ЗБЕРЕГТИ МЕРЕЖУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

КИЇВ. — Міністер охорони здоров'я України Андрій Сердюк після зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою сказав на пресовій конференції, що в Україні буде збережено наявну мережу закладів охорони здоров'я і медичний персонал. Щоправда, він промовчав, що цей персонал вже наполовину скорочено і ніхто не плянує повернути його до попереднього рівня. За вийнятком села, бо Президент Кучма доручив укомплектувати персоналом сільські медичні заклади. Однак, зазначив А. Сердюк, це буде нелегко зробити, оскільки для охорони здоров'я бюджетом передбачено всього 8, 5 блн. гривень. Доведеться подбати про багатоканальне фінансування галузі. Борги медичним працівникам міністер надіється погасити до 1-го листопада.

ГОЛОДУЮТЬ ПРАЦІВНИКИ ДРЕС

ХАРКІВ. — Тут відбулося віче протесту працівників Зміївської державної річкової електричної станції (ДРЕС) проти затримки зарплатні. Під час віча шість робітників оголосили голодівку, яку мають намір тримати аж до виплати боргів. Учасники віча гостро критикували адміністрацію та профспілкових керівників підприємства і висунули вимогу виплатити зарплатню до 4-го серпня, інакше керівництву ТЕС буде висловлено недовір'я. Створено страйковий комітет, який плянує відрядити до Міністерства Енерґетики 20 осіб з вимогою виплати боргів. В об'єднанні профспілок Харківщини повідомили, що заборгованість із зарплатні в області становить 300 млн. грн.

ДІСТАЛОСЯ І КЕРІВНИЦТВУ НБУ

КИЇВ. — На засіданні Координаційного комітету боротьби з корупцією та організованою злочинністю висловлено гострі критичні зауваження голові Національного Банку України Вікторові Ющенкові. Учасники засідання нарікали, що керівництво НБУ „створило глухі перепони правоохоронним органам" в доступі до банкової інформації, мотивуючи це захистом інтересів клієнтів. В. Дурдинець наголосив, що такі дії завдають шкоди економічній безпеці держави, оскільки останнім часом „банківська сфера стає найбільш криміналізованою". В ній у першому півріччі цього року виявлено майже 3,000 злочинців і 70 організованих груп, тобто втричі більше, ніж за весь 1996 рік. Причинами росту злочинности В. Дурдинець назвав низьку виконавчу дисципліну керівників окремих міністерств та інших органів центральної та місцевої виконавчої влади. Серйозні претенсії за порушення бюджетної дисципліни В. Дурдинець висловив міністрові освіти Михайлові Згуровському, міністрові юстиції Сергієві Головатому та міністрові культури Дмитрові Остапенкові.

БРИТАНСЬКО-УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА

КИЇВ. — Про створення Британсько-української торговельної палати на пресовій конференції повідомив її голова Джон Бербидж-Кінґ. Він сказав, що до палати увійшло 17 засновників, серед яких дві українські компанії — Перший Український Міжнародний Банк і Українські Міжнародні Авіялінії. До палати може увійти будь-яка українська або британська компанія, в тому числі й ґазова або нафтова. Британсько-українська торгова палата співпрацюватиме в торгівлі, укладенні угод про запобігання подвійного оподаткування, представлятиме інтереси своїх членів та сприятиме праці компаній. За словами Дж. Бербидж-Кінґа, члени палати звернулися до Президента України Леоніда Кучми з проханням посприяти відкриттю палати в Україні. Перші внески для українських та британських компаній будуть однакові — 450 фунтів стерлінгів.

ВИЙШЛА ІСТОРІЯ УНСОЮЗУ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Нещодавно на полицях книжкових крамниць появилося нове видання авторства Мирона Куропася під заголовком „Українсько-американська твердиня" — Перших 100 років Українського Народного Союзу.

Книжка у твердій обгортці, англійською мовою, надрукована у Видавництві Східньо- европейських монографій у Болдер, Кольорадо, на своїх 658 сторінках поміщує в 13 розділах 100-річну історію існування та діяльности Українського Народного Союзу в Америці. Крім того у книжці 22 сторінки фотографій не тільки провідників УНС, але також інших його урядовців та подій з українсько-американського життя.

У 13 розділах автор не тільки представляє історичний розвиток, ріст та діяльність УНС, він також докладно описує ролю, котру він віддігравав упродовж того часу в житті української американської громади. На сторінках книжки читач знайде факти про те, що роля УНС як „Батька-Союзу" не була завжди легкою, він довший час також був представником української громади перед чужим світом, виконував ролю добродійного батька, котрий завжди був готовий матеріяльно допомогти потребуючим своїм членам та громаді в цілому. Через свої видання, україномовну „Свободу" та англомовного „Українського Тижневика", він лучив громаду в одну цілість, а у всіх більших починах української американської громади завжди був ентузіястичним і активним учасником.

UKRAINIAN-AMERICAN CITADEL

THE FIRST ONE HUNDRED YEARS of the UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

MYRON B. KUROPAS

Зі сторінок книжки читач збагне, що впродовж цього першого століття УНС завжди змагав до покращання свого першочергового завдання — кращих грамот забезпечення для своїх членів.

Автор дуже чітко з'ясовує участь УНС у громадському житті та його преважливу ролю — представника української громади в ЗСА. Самі назви розділів книжки дають читачеві змогу побачити діяльність і громадське вироблення колишніх головних урядовців і загального членства. Крім того, читач довідається, що УНС впродовж свого першого сторіччя втішався пошаною не тільки серед своєї громади, але й серед інших грод і урядових чинників країни.

Праця д-ра М. Куропася в майбутньому буде не тільки історією УНС чи української громади в Америці, але в першу чергу невичерпним джерелом неоцінених інформацій для науковців і дослідників, які вивчатимуть буття, діяльність, успіхи та недоліки УНС і української громади. Крім того книжка „Українська-аме-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

БЕЗНАДІЙНУ СПРОБУ потрапити до ООН в черговий раз зробив Тайван. В квартирі Об'єднаних Націй поширено лист, у якому закликається надати Тайванові місце в цій організації. Лист підписали члени ООН Ґамбія, Ґренада, Ґвінея-Бісау, Домініканська республіка, Сенеґаль, Свазіленд, Соломонові острови, Нікараґуа і Буркіна Фасо. Китайське місце в ООН, яке після війни належало Тайванові, в 1971 році перейшло до КНР. Спроби Тайвану повернутися не мали успіху. Але якщо раніше в них був принаймні якийсь сенс — ЗСА підтримували Тайван, а Совєтський Союз був проти, і можна було пробувати на цьому заграти, — то тепер ці спроби безнадійні. Сьогодні з Китаєм сперечатися не буде ніхто. Як зауважив представник Китаю, "тайванська влада йде проти течії історії".

ПРЕДСТАВНИК РУХУ "ТАЛІБАН" мулла Абдул Нанан заявив, що сили антиталібанської коаліції зробили спробу наступу на становища талібів на північ від Кабулю. За його версією розвитку подій, таліби відбили атаки супротивників. Під час котрнаступу, який провели таліби, їм вдалося просунутися на вісім кілометрів на північ від становищ, які вони займали, і заволоділи містами Мір-Бачакот і Ґольдара. Незалежні джерела наразі не підтвердили цю інформацію. Таліби не дозволили журналістам побувати в зоні бойових дій. Якщо повідомлення про просування формувань руху "Талібан" підтвердиться, то ця операція стане першим успіхом талібського війська за останніх два тижні.

В АМЕРИЦІ

САВДІЄЦЬ Гані аль-Саєх змінив свою попередню думку і заявив, що він непричетний до антиамериканської терористичної діяльности. Його підозрівають у підготові вибуху на території американської військової бази поблизу Даграму в Савдійській Арабії минулого року, коли загинуло 19 американських військових. Аль-Саєха заарештувала канадська поліція і після довгих переговорів передала в руки американського правосуддя. Прокуратори досягнули такого домовлення з терористом: він розповість про організацію вибуху в Даграні і визнає себе винним, а за це його звинувачуватимуть лише в одній точці — у змові з метою вбивства американців в 1994 році, яку так і не вдалося здійснити. Несподівано для слідства аль-Саєх, шіїт за релігійними переконаннями, відмовився від даної ним обіцянки і сказав: „Я ні в чому не винний".

З ПОРТЛАНДУ, Ореґон, до Ню Йорку, подоливши 3,500 миль, прибули учасники унікальної велосипедної подорожі, яка відбувалася під гаслом „За безпеку на велотрасах". Ентузіястичні велосипедисти своєю загальнонаціональною мандрівкою вирішили звернути на себе загальну увагу і зібрати гроші для фінансування програм, у висліді яких підвищиться безпеку їзди на велосипедах у містах і сільській місцевості. До Ню Йорку велосипедисти прибули у вівторок 29-го липня, по обіді. Їх зустрічали багато сотень місцевих прихильників цього способу транспорту, а також групи велосипедних поліціянтів, які у літні місяці вартують на нюйоркських вулицях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486.
UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Освітяни України готуються до нового шкільного року

Навчальний рік закінчився, принаймні у школах української столиці, спокійно. Учетелям нібито навіть виплатили заборговану зарплатню і вакаційні. Однак невирішених проблем лишилося чимало, а до нового навчального року залишився всього один місяць. Для обговорення найболючіших питань Міністерство Освіти України плянує провести 20-27-го серпня конференцію педагогів дошкільних, середніх, професійно-технічних і позашкільних закладів.

Недавно відбувся семінар на тему „Концепція стратегії розвитку освіти в Україні", організований Комітетом Верховної Ради з питань науки й освіти, Міжнародним центром переспективних досліджень і Міжнародним фондом „Відродження". Його учасники обмінялися досвідом та визначили концепцію реформування освіти. Погодившись, що ступінь освічености суспільства впливатиме на рівень економіки, науки і національної безпеки України, учасники дискусій наголосили на необхідності визначення місії законодавчої і виконавчої гілок влади в реформуванні освіти.

Поділившись на сім творчих груп, педагоги дискутували на різні теми, пов'язані з реформою освіти. Зокрема йшлося про визначення індикаторів ефективної системи освіти, про перешкоди в освіті та її реформуванні, пр найновіші досягнення в ході реформування освіти та про ролю держави в розвитку освіти в умовах ринкової економіки.

Дискусії привели учасників семінару до висновку, що в Україні необхідно запровадити: загальну грамотність; рівний доступ до освіти для кожного; систему державних стандартів, яка за допомогою тестування визначає якість освіти на різних рівнях; відповідність освіти ринкові праці; здатність освіти зформувати випереджаючий вектор розвитку суспільства; здатність освіти до саморозвитку, її гнучкість; надання людині можливости для самовиявлення.

В числі перешкод в освітній галузі названо: економічну кризу; відсутність фінансування; тверду централізацію, ідеологізацію, зорієнтованість на інші моральні вартості; зниження престижу і мотивізації до освіти як у структурах влади, так і в суспільстві; неефективність управління освітою; непідготованість та інертність багатьох педагогів; невизначеність ідеалів; небажання переймати досвід інших; відсутність соціологів, які визначають потреби регіонів; відсутність статистичного матеріялу, на якому можна було б визначити пріоритети; відсутність регіональної політики перетворень у системі освіти; відсутність стимулювання молодих фахівців.

Реформам в освітній галузі пеешкоджає: брак грошей; зниження бажання молоді до безперервного навчання; брак усвідомлення ролі освіти; брак зацікавлення в педагогічній кар'єрі; брак учителів і невідповідність фахової підготови сучасним вимогам; слаба матеріяльна база і багато іншого.

Досвід останніх років показав, що: реформа освіти незворотня; без інформаційних технологій освіта — неповноцінна; введення платної освіти викликає соціяльне напруження; потрібні ґренти на підготову учителя; фінансування повинно розраховуватися не на навчальний заклад, а на людину; реформи мають бути еволюційними, систематичними; потрібна система вимірювання знань учнів і студентів, прівняння та оцінка праці освітніх закладів тощо.

Держава, на думку учасників семінару, повинна: зформувати освітню політику, визначити стратегічні завдання і напрями розвитку освіти; розробити нормативно-законодавчу базу в системі освіти; подбати про фінансове забезпечення освітніх закладів; про контролю за якістю освіти і дотримання державних стандартів в усіх її ланках, забезпечити рівні можливості для освіти всім громадянам; підвищити рівень освітньої системи та управління нею.

А тим часом Київське обласне управління освіти плянує звільнити 4,500 учителів для того, щоб не виходити за рамки бюджету. Минулого року для шкіл у державному бюджеті було виділено 69 млн. грн., а витрачено 162 млн. гривень. А бюджет 1997 року передбачає ще менше, ніж минулорічний. Якщо ж врахувати, що в школах і так дуже бракує вчителів, то на поліпшення освіти надії мало. Крім того, звільнятимуть з праці старших педагогів, а на їхнє місце прийдуть 150 випускників педагогічних інститутів, які вже отримали призначення в конкренті школи.

Микола Чировський

НАСТУП НА ХРИСТИЯНСТВО

Прямо важко досі усвідомити, що при кінці XX сторіччя на кулі земській в багатьох країнах — Кубі, Ніґерії, Судані, Лівії, Єгипті, Савдійській Арабії, Ірані, Пакістані, Узбекістані, Китаї, Північній Кореї, В'єтнамі, Індонезії і у менших країнах продовжується жорстоке переслідування християнства, як у Римській мперії за часів Нерона, Діоклеціяна й інших римських імператорів. Довгий час західній християнський світ не здавав собі справи зі жахливих умов життя ісповідників Христової віри у цих країнах, де влада перебуває або у мусулманських, або в комуністичних руках.

Недавно появилися дві книги, які насвітлюють жахливі обставини переслідування, тортур, ув'язнення, насильства, обернення у невільників, розбивання родин і мордів. Це книжки „У печері лева" Ніни Шеї, і „Їхня кров кличе" Пола Маршалла. На них звернув увагу популярний американський журнал „Рідерс Дайджест" і помістив у своєму виданні за серпень 1997 року статтю Ралфа Кенні Беннетта під заголовком „Ґльобальна війна проти християн", щоб відкликатися до совісти християнського світу і розпочати акцію проти злочинного ґеноциду ісповідників Христової віри у мусульманських та інших недемократичних державах. Ідеться тут і про включення західніх демократій в акцію оборони людського права на свободу совісти християн в країнах, де християнська віра вважається державним злочином. Від 200 до 250 мільйонів християн зазнають жорстоких переслідувань.

Найбрутальніше переслідування триває від 1989 року у Судані, в Африці, де християни становлять одну п'яту населення. Там фактичну владу має Гассан Ал-Турабі, лідер національного Мусулманського фронту, який заприсягся знищити „чужі" релігії. Фронт Ал-Турабі контролює розподіл харчів, одягу і мешкань. Християн тим часом залишають поза всіма потребами, змушуючи їх прийняти іслям.

В Нубії, де християни жили від шостого сторіччя по Христі, мусулмани нещадно знищили християнські села, жінки і діти вмерли з голоду. В останньому десятиріччі там винищено півмільйона людей, що є, властиво, безоглядним ґеноцидом.

Лондонський часопис „Обсервер" повідомив, що в Каїрі мусулманські екстремісти викрали християнську дівчину і, сексуально збиткуючись над нею, змушували постити, молитися до Аллаха, вивчати напам'ять Коран. Вкінці їй допомогли втекти християни з громади „Слуги Христа".

Автор статті Маршалл підкреслює, що ці переслідувані християни не є расово білими, йдеться бо про Африку, Індію і Китай.

В Савдійській Арабії, яка є союзником Америки, немає свободи совісти. Всі громадяни мусять бути мусулманами. Будь-який вияв християнства — хрест на грудях, читання євангелії — переслідується і суворо карається.

Савдійська релігійна поліція пильно стежить за релігійними практиками еміґраційних робітників — філіппінців, індійців і корейців, які не є мусулманами. Там у 1992 році засуджено на кару смерти двох філіппінців за проповідування християнства. Тільки міжнародні протести їх врятували, присуд було замінено примусовою депортацією.

Не менші переслідування тривають в комуністичних країнах, зокрема в Китаї. Провідники там перестрашені занепадом комунізму, вповні здаючі собі справу з ролі церкви у розвалі СССР. І тому вони хочуть знищити християнство, поки не є пізно, іґноруючи той факт, що християнство жило в Китаї від сьомого сторіччя по Христі. Християни пережили там 27 років жорстокого переслідування за Мао Дзедонґа в час його „культурної революції", коли вбито сотні тисяч християн. Це, мабуть, каже Маршалл, одне з найбільших і найжорстокіших переслідувань в історії світу. І все ж таки там біля 40 мільйонів християн твердо практикують свою віру.

Становище християн дуже погіршилося від 1995 року, коли Є Ксіовен, атеїст і комуністичний екстреміст, очолив департамент для релігійних справ. У 1996 році о. Карло Ґуо-Бол був засуджений за нелаґальне проповідування і органі-

(Закінчення на стор. 3)

Леся Храплива-Щур

Новий дар наших берегинь

„Українські музеї, ґалерії й збірки", Торонто, 1996, видано заходом Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, зібрала Ірина Руснак, референтка народного мистецтва.

„Хто не шанує минулого — не вартий майбутнього". Ця безсумнівна правда сьогодні чомусь особливо часто в нас на устах. І правда ця незаперечна, але з неї випливає і самозрозумілий практичний висновок: щоб шанувати минуле, треба його зробити доступним майбутнім поколінням, тобто належно зберігати.

Наша діяспора збагнула цю правду вже дуже скоро, на початку свого існування. Ми ж не знали, що так непередбачено скоро відновляться повнокровні зв'язки з материком. Та, що вдалося привезти зі собою, могло було так і залишитися остньою „грудкою землі" із дому. І тому це святе й незаступиме оберігалося старанно — воно й стало основою численних збірок та місцевих музеїв українського мистецтва й культури майже в кожному більшому українському осередку.

Ішли роки і скарби ці примножувалися новими здобутками наших поселенців, неменше вартісними, дарма що створеними без життєдайної сили рідного ґрунту. Але знов були в нашій діяспорі люди, і знов треба сказати, в великій мірі жінки, які дбали, щоб це добре було доступне у збірках та музеях — для якнайбільшої кількости шанувальників і зацікавлених.

Безумовно, за час побуту нашого по всіх континентах, в під'яремній Україні теж жило музейництво. І важко змагалися за його вдержання численні справжні ідеалісти-герої, отакі, як Віра Свєнціцька у Львові. Бо ж існували „спецфонди", куди забирали „неблагонадійні" пам'ятки, не були ці збірки забезпечені від пожеж, якими нищили наше минуле Погружальські й Любчики, не було забезпеки від нелюдів, які сплюндрували унікальний приватний музей скульптора Івана Гончаря в Києві. Болючою, передаваною пошепки анекдотою було, що вірні наші музейники, здобувши якийсь особливо вартісний експонат, заховували його десь глибоко в пивниці з написом „барахло", щоб бува не помітили та не забажали його мати десь у північних столицях, де неодне пропало, приносячи славу наїздникові.

І ось прийшов сьогодні час діяспорі скласти своєрідний звіт звільненій батьківщині із того, що ми зробили тут, користуючись всіма свободами та безпекою заморських країн. Не повинен це бути кінцевий звіт, бо ж наша діяспора збирається жити дальше і примножувати культурні скарби на славу батьківщині.

І так маємо в руках чепурну книжечку, видану заходами (і немалими, це розуміє кожен, хто займався подібною муравлиною роботою!) — Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Зокрема ж, особисто, це труд її референтки народного мистецтва, Ірини Руснак.

У книжечці — короткі, найпотрібніші відомості про майже пів сотні наших діяспорних музеїв, мистецьких ґалерій та збірок із усієї нашої західньої діяспори, від Австралії по Бразилію. Разом країн-дев'ять. Кожна інформація включає й адресу музею та ім'я відповідального за нього, як теж і в більшости випадків — люксусову світлину якогось фрагменту виставки, чи особливо вартісного експонату. При кожній нотатці — теж і переклад на англійську мову, так що довідник може служити і чужинцям. Це немаловажливе, бо ж наші збірки мистецтва мають завдання не лиш зберігати в нас самих та в наших дітей знання й пошану наших скарбів, але й підтверджувати їх силою, у чужинців, свідомість нашого існування та наших вартостей.

Книжечка звертає на себе увагу ще й незвичайно естетично стилізованою обкладинкою, роботи мистця Зої Лісовської-Нижанківської, до речі, визначної діячки і на терені нашого жіночого товариства у Швайцарії, і успішної репрезентантки СФУЖО в цій країні, де стільки осередків міжнародних організацій.

Коротко кажучи — „Українські музеї" — великий і вартісний здобуток СФУЖО — він має і практичне і виховне значення для українців, у розселенні, як і в Україні, куди, як віримо, помандрує велика частина накладу. Він має значення і як „культурна візитівка" — українців перед світом.

Ото ж вітаємо СФУЖО із цим новим здобутком, ще одним доказом на твердження про провідну ролю в українській культурі — жінки, невсипучої Берегині

Ціна 3 дол. плюс 1 дол. за пересилку.

Книжечку можна замовляти під адресою: World Federation of Ukrainian Women's Organizations, 2336 Bloor Street West, Box 84578, Toronto, ON M6S ITO.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про недипломатичні стосунки з дипломатією

Минулого тижня ми інформували наших читачів, що в Міністерстві Закордонних Справ України відбулася щорічна нарада головних представників України за кордоном. Президент Леонід Кучма, як пише наш кореспондент з Києва, відзначив у своїй промові успіхи української дипломатії, але не забув згадати про недоліки та порушення дипломатами етики і законів. Йшлося про незадовільну працю цілої низки дипломатів — читаємо у повідомленні. Саме це ствердження Президента викликає питання, якою була ця незадовільність праці, окрім того, що наголосив Президент? Попросту декілька дипломатів не повернулося домів після завершення своєї місії.

А ми ж, на додаток до цих спорадичних випадків, раз-у-раз читаємо або чуємо від читачів про цілий ряд дуже недипломатичних випадків наших дипломатичних урядовців. Варто б усім службовцям, а не лише тим, що на провідних постах, довести до свідомості, що вони повинні були вивчити і знати достеменно, що одним із головних обов'язків кожного члена дипломатичної служби є ввічливість на щодень у відношенні до гостей, клієнтів чи тих відвідувачів, які мають байдуже яке, але для кожного важливе і оправдане діло до дипломатичної установи.

На жаль, так воно не завжди стається і про це постійно говорять, пишуть, дзвонять та інформують нас поодинокі громадяни в надії на інтервенцію, зокрема ті українці, що мають американське, німецьке, французьке чи інше громадянство, а з тих чи інших поважних причин мають намір відвідати тепер Україну.

Ось читаємо в канадському „Новому Шляху" про це, як важко було в українській амбасаді в Німеччині отримати новий український пашпорт громадянинові України, що перебуває в цій країні з дозволом на перебування і працю, про те, як чекав він кілька років на це, щоб його викликали, і вкінці, заплативши 150 марок, отримав червоний „серпасто-молоткастий" пашпорт неіснуючого СССР з коротким і категористичним поясненням, що українських пашпортів ще немає, дарма, що зближається шоста річниця і гарно було б, щоб українські пашпорти нарешті були до диспозиції.

Ось громадянка ЗСА, знеохочена непривітливою поставою урядовців дипломатичної служби в Ню Йорку, рішила сконтактуватися з консулятом в Чикаґо, щоб дістати без довгого чекання і зволікання візу в Україну для відвідин хворого батька.

А тут саме дзвінок в редакцію ще одної громадянки ЗСА поінформував мене, що її чоловік і вона ніяк не можуть доблагатися вже невідомо по скількох проханнях видачі візи для відвідин України, бо мають бути тепер довший час у службовому відрядженні в Европі, а звідти, як відомо, в Україну можна потрапити хоч автобусом. При тому наші молоді дипломати зовсім не були ввічливі чи помічні, хоча, здавалося б, це їхній перший святий професійний обов'язок, та ще і жартували, що, мовляв, „встигнете ще побачити свою Україну"...

Та це „свою" має також свій специфічний посмак, коли взяти до уваги, що часто-густо серед українських дипломатів в їхніх бюрах панує „не своя" розмовна російська мова, не тільки в приватному спілкуванні, а і в стосунку до відвідувачів.

Все це мусить здаватися доволі незрозумілим і доволі „недипломатичним", але дуже наглядним явищем. Можливо, що таке ставлення приймають члени української дипломатичної служби лише у відношенні до своїх братів по крові. Ті ж „свої" як хочуть потрапити в Україну, мусять терпіти „недипломатичне" відношення. Надіюся, що хоч до чужинців вони втримують усі закони, прийняті у дипломатичній службі. Може, брак ввічливости до американських чи канадських громадян українського походження, за здогадами членів тої громади, можна інтепретувати дещо на засаді притчі про мавра, що зробив своє. Як довго треба було допомогти

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

Видатний український сценограф

(До 75-річчя з дня народження Владислава Клеха)

II

Почавши з оформлення вистави „Подув вітру", В. Клех працював над сценографією до всіх постановок Блавацького в Німеччині. Як раніше в театрі „Розвага", В. Клехові доводилось в АУА працювати над сучасною драматургією. Ставили тут і трагедії на античні теми — „Антигону" Ж. Ануя і „Люкрецію" А. Обе. Сценографію до обох вистав створив В. Клех. Критика писала про ці декорації із захопленням. Не можна не згадати тут також ескізів до „Антигони", які В. Клех підготував для здійснення постановки на великій сцені. Це, до речі, одні з найкращих ескізів майстра, виконаних в дусі конструктивізму. На жаль, постановки „Антигони" на великій сцені не здійснено.

Для „Люкреції" В. Клех зробив вдале фунціональне оформлення, яке робітника сцени змінювали на очах глядачів. Сценограф створив симетричну композицію, яка потім, у процесі дій, зазнавала змін.

Крім ескізів декорацій, у сценографа збереглось багато цікавих костюмів, стилізованих у давньоримському дусі.

Влітку 1949 року трупа Блавацького прибула до Філядельфії у ЗСА. Однак, так склалися обставини, що В. Клех приїхав до Філядельфії роком пізніше, ніж трупа, яка тепер уже звалася „Ансамбль українських акторів під мистецьким керівництвом Володимира Блавацького". Владислав Клех знову став сценографом.

Тим часом критика відзначила, що з самого початку театр В. Блавацького в Америці згубила вистава „Батурин" за твором Богдана Лепкого. Можливо, це так. А можливо, що справа була не стільки в неправильному виборі п'єси, а в інших, глибших і серйозніших причинах, яких склалося тоді чимало.

Після смерти В. Блавацького „Ансамбль" продовжував давати вистави і В. Клех ще деякий час залишався його сценографом. У 1955 році В. Клех оформив виставку „А ми тую червону калину" Миколи Понеділка. Оформлення виглядало надто скромним — далися взнаки скрутні фінансові обставини, які заіснували після смерти В. Блавацького.

Владислав Клех, який завжди потребував нових, все глибших знань, вирішив знову спробувати вчитись. Подався до Коннектикату і вступив до Famous Artist School. Провчившись рік у цій школі, художник зазнав розчарування. Приїхав до Ню Йорку, де виявилось, що для того, щоб дістати роботу в театрі, треба скласти іспит. Склавши його блискуче, В. Клех одержав вищу категорію, що надавало право працювати в будь-якій ділянці театральної, кіно- і телеіндустрії. Художник отримав працю в одній з мистецьких майстерень, що виконувала декорації для бродвейських театрів та кіностудій.

В 1961 році В. Клех виїхав до Санта-Фе в Ню Мексіко на працю в Оперному театрі міста, щоб зробити оформлення до двох вистав. Тут запропонували йому залишитись на весь сезон і він став працювати над декораціями до ораторії „Цар Едіп" і балету „Весна священна" І. Стравінського. Тут він познайомився і з самим композитором. Роботи В. Клеха в Санта-Фе були суто традиційними, типовими для оперного сценічного оформлення та міцно професійними. Вони не мали того характеру пошуків, експериментування, який був властивий працям сценографа в українських театрах, зокрема коли він співпрацював з В. Блавацьким.

З Санта-Фе В. Клех знову повернувся до Ню Йорку і продовжував працювати в тій самій майстерні, де починав свій шлях сценографа. Деякий час В. Клех працював також в Новому російському театрі, створеному професійними акторами й аматорами двох хвиль еміґрації — післяреволюційної та післявоєнної.

У 1962 році В. Клеха запрошено до одного з найславетніших оперних театрів світу — Метрополітальної опери в Ню Йорку. Це запрошення безумовно стало визнанням високої майстерности сценографа. Але невдовзі застрайкували музиканти і театр припинив свою діяльність.

Владислав Клех змушений був шукати працю. Він швидко її знайшов. Став працювати в одній кіностудії і на телевізійному каналі Ен-Бі-Сі, оформлюючи різдвяні вистави і чудову дитячу передачу "Sesame Street" на телеканалі Пі-Бі-Ес. На світовій виставці, що проходила у 60-ті роки в Ню Йорку, він робив оформлення для голівудського павільйону, виконував декорації для славнозвісних фільмів „Спартак", „Клеопатра", „Вестсайдська історія" та інших.

У 1966 році, коли було відкрито новозбудований Лінкольн-центр, де розташовується нині Метрополітальна опера, В. Клеха знову запрошено до цього театру, де він очолив групу з кільканадцяти художників-виконавців. Тут довелося йому працювати майже три десятиріччя поруч з багатьма видатними людьми нашого сторіччя — художниками, режисерами, диріґентами, співаками і музикантами, та з оперними театрами, які приїздили до Метрополітальної опери на ґастролі.

Тепер уже не початківцем, а знаним у світі маес-

(Закінчення на стор. 3)

Наступ...

(Закінчення зі стор. 2)

зування біблійного навчання. Його заслано до концентраційного табору. Вже від довгого часу є ув'язнені чотири католицькі єпископи, які терплять постійну наругу у китайських концтаборах.

Прямо неймовірним є те, як мало знає християнський світ про умови життя братів і сестер во Христі у мусулманських і комуністичних країнах, каже Михаїл Горовиц, адвокат і професор з Гадсонського Інституту в Індіянополісі і Вашінгтоні. Дивує брак зрозуміння цієї проблеми і збоку американського Уряду.

Шея стверджує, що якщо американський Уряд схоче стати в обороні переслідуваних, то він це мусить розпочати від Китаю, але на це є мало надії, бо зацікавлення розвитком китайсько-американської торгівлі куди сильніше. На інтервенції оборонців людських прав, Адміністрація Б. Клінтона створила дорадчу комісію в питаннях релігійної свободи за кордоном, однак комісія працює дуже повільно.

Під тиском публічної опінії сенатор Арлен Спектер і конгресмен Френк Вулф запропонували розстежити факти релігійного переслідування і застосувати санкції проти країн, що це роблять.

Комітет християнських провідників призначив міжнародній День Молитви за переслідувану Церкву на 16-го листопада. Горовиц каже, що якщо десятки тисяч візьмуть участь у цій маніфестації, то ні злочинні мусулманські і комуністичні тирани, ні американський Уряд цього не зможуть ігнорувати. На кожному віруючому християнинові лежить моральний обов'язок допомогти всякими засобами цій священній акції. Треба і писати листи, і телефонувати до Президента Б. Клінтона, сенаторів і конгресменів у цій справі та вимагати рішучих заходів.

Про...

(Закінчення зі стор. 2)

для влаштування на чужому терені, коли була необхідна широка і щира підтримка у перших кроках представникам молодої української держави, тоді була і сердечність, і ввічливість і, готовість полагодити кожну справу своєчасно. Сьогодні все це непотрібне, бо перші кроки позаду, а гра у дипломатію залишилась лише у відношенні до чужинців. Але хто знає напевно, що у спілкуванні з чужинцями так справді є?

Вони ж не звертаються зі своїми жалями до „Свободи", чи до іншої української преси. Скарг немає і справи немає — все гаразд з чужинцями, а свої, звернувшись до своїх, дістануть своє.

О-КА

Різьбар М. Коргун

У місті Саратога, Н. Й., за ініціятивою організації північно-східних стейтів відбулася виставка робіт різьби з дерева, в якій взяли участь 125 мистців, виставляючи понад 600 творів. Серед них був і Михайло Коргун, 30 творів якого викликали велике зацікавлення і захоплення у глядачів. Його нагородили найвищою нагородою за глибокий барельєф „Похід Святослава".

Ім'я М. Коргуна добре знане американським знавцям фолкльорного мистецтва. Його твори експонуються в галеріях та на мистецьких фестивалях Північної Америки й Канади та оцінені високими мистецькими нагородами. Мистець має за собою 65 виставок. У 1985 році на виставці різьбарів Нортіст Вудворкерс одержав найвищу нагороду і також три перші нагороди. М. Коргун є постійним учасником українського фестивалю „Верховина" у Глен Спей, Н. Й. Його високомистецькі твори мають великий попит у колекціонерів, а статті про його творчість друкуються в багатьох журналах і газетах, зокрема в національному журналі „Чін Чатц" державної асоціяції різьбарів та у „Ворлд оф Вуд" — Організації міжнародного товариства колекціонерів дерев'яного мистецтва.

Мені випала приємна нагода побувати в гостинному домі Коргунів, поспілкуватися з Михайлом і його дружиною — талановитою господинею Марією. Тут я побачила справжні шедеври мистецької роботи. Їхня хата — це чудовий музей, обвішаний і обставлений сотнями образів, унікальними дерев'яними речами, оздобленими прекрасними орнаментальними мотивами. Особливою красою, тонкою різьбою та оригінальністю вражають великі вази, амфори, твори власної уяви і фантазії, речі домашнього вжитку, статуетки, скриньки, меблі тощо. Все це створене та й сама хата побудована золотими руками майстра.

Неабиякий хист Михайла до дерева був закладений ще змалку від козацького роду Коргунів, від діда й батька. Ще в дитинстві він з цікавістю приглядався і навчався батькової науки, який виготовляв скрипки, а вози й сани мережив візерунками. До дерева в його естетичному звучанні Михайло Коргун повернувся, коли уладнав своє родинне життя в Америці й закінчив мистецьку школу. Праці М. Коргуна охоплюють кілька форм різьби з дерева — скульптуру, рельєф і вирізання. Його творчість відзначається дивовижною різноманітністю. Фантазія художника, що вміє загадковим яскравим орнаментом прикрашати свої твори, здається воістину безмежною. Вражають технічною віртуозністю великі вази, декоративні тарелі, скриньки, барильця, сувеніри тощо. У своїх творах мистець синтезує різьблення з інкрустацією перлами, металом, різними породами дерева. Його доведена до досконалости техніка викликає захоплення у глядачів і надає естетичної насолоди. Всі роботи він виконує долотцями власного виробу. Використовує дерево різних порід. Найбільше полюбляє кленок. Майстер часто використовує так званий геометричний орнамент. М. Коргун використовує своєрідні квіти в орнаменті розетки з шістьма пелюстками, розміщені в кругах, ромбах, багатокутниках. Його твори вміщують в собі багато цікавих елементів, які вказують на національну самобутність, багатий духовний світ художника. Ці символи в творах різьбаря набули декоративності, але їхня давність нагадує нам праісторію народного мистецтва. Мистець зберіг у своєму творчому доробку національне обличчя, мистецькі корені великої древньої української культури. Він майстерно відтворює засновника Києва князя Кия, його братів Хорива і Щека та їх сестру Либідь, Святих Ольгу і Володимира, князів Святослава і Ярослава Мудрого та поета-пророка Тараса Шевченка.

На світлинах: праці Михайла Коргуна

Із вдячности й щирости до Америки, де він знайшов притулок серед земляків-українців, мистець на посвяту 200-річного ювілею міста Трой створив цікаві композиції. На першій зображено дядечка Сема; на другій — із зірчасто-смугастим стягом ЗСА. Барельєф роботи Коргуна є постійною окрасою Міської ради міста Трой, Н. Й. Округа Олбані пишається тим, що тут мешкає висококласний майстер різьби на дереві. У 1989 році організацію „Ренселер Каунті Каунсел оф Артс" Михайла Коргуна представлено до державної нагороди „Національна спадщина Америки".

Ось такий він, Михайло Коргун, один з кращих майстрів, різьбар і живописець, що найбільше цікавиться українським стилем у різьбі, архітектурним мініатюрами дерев'яних церков і різьбленням меблів, а в живописі — історичними епізодами, квітами й красвидами. Щира подяка за його невтомну працю. Нехай Бог благословляє Вас, пане Михайле, і щедро обдаровує Ваш талант. Щасти Вам, земляче!

Лідія Охмат

Видатний...

(Закінчення зі стор. 2)

тром, озброєним досвідом багаторічної праці в американському театрі, сценограф В. Клех продовжує працю в українському театрі. Він виконав декорації до п'єси „Ярослав Мудрий" І. Кочерги, постановку якої здійснили у Ню Йорку у 1988 році Студія Мистецького Слова під керівництвом режисера Л. Крушельницької до знаменної дати — Тисячоліття прийняття християнства на Русі-Україні.

Наступною працею В. Клеха в українському театрі стала сценографія до п'єси І. Чижа „Княгиня Ольга", постановку якої здійснив у Філядельфії у 1990 році в Студії молоді при „Театрі у п'ятницю" режисер Володимир Шашаровський, колишній актор театру В. Блавацького.

З відродженням української держави Студії Мистецького Слова з показом кількох вистав здійснила гастрольну подорож по містах України, відвідуючи Львів, Дрогобич, Київ. Разом зі Студією подорожував і сценограф В. Клех, який вперше відвідав рідну землю після кількох десятиріч життя на чужині.

Згодом Л. Крушельницька при співпраці сценографа В. Клеха здійснила постановку „Патетичної сонати" М. Куліша. До речі, про здійснення цієї постановки до своєї смерти мріяв В. Блавацький.

В 1996 році В. Клех активно працював для Студії Мистецького Слова над одним із найвидатніших творів української літератури — „Лісовою піснею" Лесі Українки. Знову пошуки, десятки ескізів з метою відтворити поетику мітологічного світу, в якому існують казкові персонажі. Поступово викристалізовується імпресіоністичне рішення, художник несподівано з'являється не тільки як талановитий графік, а й як тонкий живописець-колорист.

З червня 1997 року повідомила „Свобода" про новий грандіозний проєкт спільної постановки опер Р. Штрауса „Аріядна на Наксосі" та Пуччіні „Богема" у Харківському оперному театрі. Для здійснення цього запрошено високопрофесійні сили України і Америки та створено спеціяльний комітет сприяння цьому творчому задумові. До мистецької групи увійшли: професор консерваторії при університеті Міссурі Мат'ю Лата, художник-постановник — славний мистець В. Клех, диригент і ініціятор проєкту Адріян Бриттан та поет-перекладач Богдан Бойчук. У цьому самому числі „Свободи" появився блискучий проєкт оформлення сцени для опери „Аріядна на Наксосі" Р. Штрауса у виконанні В. Клеха.

Нарис про видатного сценографа Владислава Клеха хочемо закінчити зворушливим листом Спілки Театральних Діячів України, що його одержав ювіляр з приводу свого щасливого 75-річчя:

„Вам, пане Владиславе, випала нелегка доля: нещадна історія розлучила Вас спочатку з рідними, а потім з Батьківщиною. Одначе через неможливі умови Ви, з подиву гідною житєвою силою, вистояли, зберегли себе, зберегли дорогоцінну спадщину національної театральної культури.

У вимушеній еміграції Ви знайшли сили набути фахової майстерности найвищої кляси, стати справжнім майстром національної та світової сцени, прославити українське мистецтво і саму українську вдачу в театральному та кінематографічному середовищі З'єднаних Стейтів.

Дорогий Владиславе Станіславовичу, Ви з честю витримали всі випробування, які впали на Вашу долю. Відроджена Україна високо цінує Ваш життєвий і мистецький шлях, Ваші мистецькі успіхи, які ще раз засвідчили надзвичайну стійкість національної культури і національного духу взагалі.

Дякуємо Вам за Вашу довголітню працю. Зичимо Вам доброго здоров'я, нових артистичних успіхів! Многая літа!

Щиро Ваші колеги".

Вийшла...

(Закінчення зі стор. 1)

риканська твердиня" послужить доказом того, що українська громада в Америці також вклала свою спільну та індивідуальну пайку в розбудову цієї могутньої країни.

Книжка коштує 25 дол.і можна її набути в книгарні Видавництва „Свобода" 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303 ч. тел. (201) 434-0237.

Переклад книжки на українську мову вже здіснено і вона незабаром появиться друком.

Продовжуються...

(Закінчення зі стор. 1)

Віктора Забару, який був першим заступником міністра машинобудування, призначено першим заступником міністра промислової політики, Володимира Гончарука призначено заступником міністра агро-промислового комплексу та головою Комітету з питань садівництва, виноградництва і виноробної промисловости. Леоніда Сваткова — першим заступником міністра агро-промислового комплексу і головою Комітету харчової промисловости. Бориса Супіханова призначено першим заступником міністра агро-промислового комплексу України.

Звільнено: Олександра Гнелецького з посту першого заступника міністра зв'язку, згідно з поданою заявою; Валентина Зайчука — з посту першого заступника міністра освіти, та за станом здоров'я; Петра Овчаренка — з посту міністра соціяльного захисту населення, у зв'язку із виконанням ним депутатських уповноважень на постійній базі.

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

МИКОЛАЙ БІЯН член УНС Відділу 323-го Т-ва ім. св. Володимира в Канзас Сіті, КС помер 26-го березня 1997 року на 72-му році життя. Нар. 1924 року в Трушевичах, Україна. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Анну Марію, сина Петра, 2 дочки Анну Марію Якоб і Карін Браґгтвель, брата Стефана, 4-ох внуків, 2-ох правнуків і велику родину в Україні. Похорон відбувся 29-го березня 1997 р. в Kanzas City Cemetery.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Білик, секр.

ЙОСИФ КОЛОДРУБ член УНС Відд. 137-го Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Вест Істон, Па. помер 26-го березня 1997 року на 79-му році життя. Нар. в березні 1918 року в Ісон, Па. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, дочок Джоен Буртейн з мужем Джеффрі і Маріянну, брата Стефана і сестру Марію Плетчан. Похорон відбувся 1-го квітня на цвинтарі Святого Духа в Ваґнерсвілл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Колодруб, секр.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і незабутнього

св. п.
д-ра прав
ЄВГЕНА РОСТИСЛАВА
КОТИКА

буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в суботу 9-го серпня 1997 р. о год. 10-ій ранку в церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сиґі, Н. Дж., ріг Берґен і Бентлі авеню.

Про молитви за спокій душі покійного просить залишена в смутку

РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо рідних і знайомих, що 30-го липня 1997 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п.
мґр філософії
МАРІЯ СТАШИНСЬКА
з дому ВЕРГАНОВСЬКА

нар. 30 квітня 1902 р.

Горем прибиті:
син — ЮРІЙ з родиною
дочка — ЄВГЕНІЯ з родиною
брат — ЯРОСЛАВ з дружиною ВІРОЮ
сестри — ДАРІЯ ВИННИКІВ з мужем ЯРОСЛАВОМ
СОФІЯ ОЛЕСНИЦЬКА з родиною
— ІВАННА ПАНЧАК з родиною

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 30-го липня 1997 р. по дуже довгій недузі упокоївся в Бозі наш дорогий МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.
ПЛАТОН ЕВГЕН
ЯРОВЕНКО

нар. 31-го жовтня 1919 р. в Климашівці, Україна.

ПАНАХИДИ за спокій душі покійного Платона відбудуться в п'ятницю і суботу 1-го і 2-го серпня 1997 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Кардинала, Аннетт стр., Торонто, Канада та в четвер 7-го серпня в похоронному заведенні Конрой, С. Бавнд Брук, Н.Дж., ЗСА.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у п'ятницю 8-го серпня 1997 р. о год. 9:30 ранку в Церкві-Пам'ятнику та українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в смутку:
дружина — ТАМАРА
доньки — ХРИСТИНА
— НАТАЛЯ з мужем д-р АНДРІЄМ КАЧАЛОЮ та дітьми СТЕФАНОМ, ТАЇСОЮ і АЛЕКСАНДРОЮ
син — БОЯН з дружиною ГАЛЕЮ і донями СВІТЛАНОЮ, ТЕЄЮ і АНТОНІЄЮ
брат — ВАДИМ з родиною
родини — СКРИПНИКІВ, СУХОВЕРСЬКИХ, ПЕТЛЮР, ВІТКОВИЦЬКИХ
та рідних в Канаді, ЗСА й Україні.

Замість квітів просимо складати пожертви на Ukrainian Canadian Care Centre, 60 Richview, Etobicoke, Ont. M9A 5E4, де покійний перебував під сердечною і повною любови опікою останні місяці свого життя.

Оповиті глибоким болем і смутком повідомляємо приятелів і знайомих, що 20-го липня 1997 р. в Клівленді, Огайо відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.
д-р ветеринарії
МИРОСЛАВ
МИЧКОВСЬКИЙ

нар. в Чернівцях, Буковина.

Залишені в глибокому смутку:
дружина — ЛЮБОМИРА
сини — МИХАЙЛО з дружиною КЕТІ і синком АНДРІЙКОМ
— ІГОР з дружиною ТЕРЕСОЮ
— ЮРКО з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми ОЛЕСЕМ і ЛІДУСЕЮ
брати — МАКСИМ в Чернівцях з дружиною МАРІЄЮ і донями ОРИСЕЮ, ОКСАНОЮ, ІРИНОЮ і ЛЯЛЕЮ
— МИКОЛА в Румунії з сином ОРЕСТОМ
шваґерки — МАРІЯ з мужем МИРОНОМ МАСЮКОМ та синами АНДРІЄМ і ЮРКОМ
— МИРОСЛАВА з мужем ІВАНОМ ГОРОДЕЦЬКИМ та синами ПЕТРОМ і СТЕПАНОМ в Торонто
свати — ІРИНА і ВОЛОДИМИР КРІСИ
дальша родичка в Торонто — ГАНЯ ЛИСИЙ

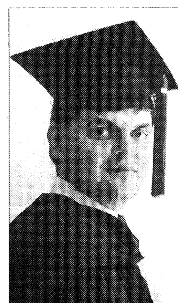
Згідно з волею покійного тлінні останки спочинуть на Чернівецькому кладовищі в його рідній Буковині.

Замість квітів на свіжу могилу родина просить ласкаво складати датки на утривалення пам'яті покійного на такі цілі: Києво-Могилянську Академію, Богословську Академію у Львові, або на видання Української Енциклопедії Діяспори. Замість квітів і тризни родина зложить даток на згадані цілі, про що згодом буде повідомлено в пресі.

М. Диктей отримав докторат з хемії

Михась Ярослав Матей Ликтей, син Ярослава та Євгенії, захистив свою об'ємисту працю "Mass Spectrometric Investigations of Van Der Waals Clusters; Ethylene, Alcohol/water and Iron Pentacarbonyl/alcohol Cluster Ions" і став доктором філософії. Ґрадуаційні церемонії для маґістрів і докторів відбулися в травні ц. р. в Нюйоркському стейтовому університеті в Баффало, Н. Й.

Родина Михася, як його завжди в Пласті кликали, по батькові та по матері була піонерами Українського Народного Союзу, а його дідо Матвій Політило, приїхавши до Америки 1909 року, був довголітнім секретарем 192-го Відділу в Геркімер, Н. Й., записав внука до свого Відділу. Михась жив у двох світах — українському і американському. Вже від передшкілля він ходив до української школи, де його мама вчила садочок, батько учителював, а директором школи був пластовий капелян о. крилошанин Богдан Смик. Він був прикладним учнем, бо завжди виконував совісно своє завдання. До Пласту Михась вступив уже від шостого року життя і бував учасником пластових таборів на „Новому Соколі" та на „Вовчій Тропі", а здавши всі три пластові проби, він став виховником в Ютиці, Н. Й., та на згаданих таборах. Згодом він був учасником „Слідами батьків по Европі" і брав участь у здвизі „Молодь Христові". Він вчив українознавство при церкві св. Володимира Великого в Ютиці та був стипендистом УНС.

Д-р М. Ликтей.

За своє зразкове навчання в середній школі ім. Джана Кеннеді він одержав багато нагород, грав у шкільній оркестрі та був членом Крайового почесного т-ва і закінчив школу за три роки. Михась був третім із найкращих в школі і закінчив школу з нагородами та відзначенням.

Він вступив на хемічний відділ в Ютика коледжі Сиракюзького університету. Там був членом різних організацій і належав до радіомовної колеґії, а на останньому році навчання став її директором. Із цієї станції тоді лунала українська музика. З нагородами та відзначеннями він закінчив Ютика коледж і одержав диплом „маґна кум ляуде". Вступивши на Нюйоркський стейтовий університет, він продовжував докторські студії з хемії в Баффало. Там він досліджував „Вен Дер Ваальс кластерс", вчив і писав статті, які появлялись в Америці, Великій Британії на інших країнах Европи. Тепер він працює в ляборaторії. Він одружився з Вірою Венгльовською.

Н. Н.

ПОДІЇ

СЕМІНАР ПРАВОСЛАВНОЇ КРЕДИТІВКИ

Ню Йорк. — Українська Православна Кредитівка влаштовує другий семінар Євгена Татарина, на якому детально пояснюватиметься, як вміло виповняти податкові форми. Семінар відбудеться у вівторок, 5-го серпня, в приміщенні кредитівки, 215 Друга аве. в Ню Йорку. Початок о год. 6-ій вечора. У зв'язку з обмеженою кількістю місць приймається попередні зголошення, тел. (212) 533-2980. Детальна програма семінару поміщена у „Свободі", ч. 145 з 31-го липня ц. р.

ДО ЧЛЕНІВ 25-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Повідомляємо членів 25-го Відділу, що секретар відділу МАРІЯ САВЧАК перебуває в лікарні. Всі вплати за асекурацію тимчасово буде приймати ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ. Прошу у всіх справах асекурації писати або телефонувати прямо до канцелярії:

Ukrainian National Association
30 Montgomery St. P.O. Box 17A
Jersey City, NJ 07303
Tel.: (201) 451-2200